

Çocuklarda Yeme Davran??? Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklarda Yeme Davran??? Anketi*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19022>

Özet

Çocuklarda Yeme Davran??? Anketi (ÇYDA), çocukluk dönemindeki yeme davran???lar???n çe?itli yönlerini de?erlendirmek amacıyla kullan?lan, psikometrik aç?dan geçerli bir ölçektir. Bu ölçek, orijinal olarak ?ngilizce geli?tirilen ve yayg?n olarak kullan?lan Çocuklarda Yeme Davran??? Anketi'nin (Child Eating Behavior Questionnaire - CEBQ) Türkçe'ye uyarlama çal???mas?d?r. ÇYDA, çocuklar?n g?daya olan tepkilerini, duygusal yeme e?ilimlerini, tokluk sinyallerine duyarlı?klar?n? ve yemek seçiciliklerini kapsayan 8 farklı alt boyutta 35 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, ebeveynler veya birincil bak?c?lar tarafından doldurulmak üzere tasarlanm???tır ve çocukluk ça?? obezitesi, yeme bozukluklar? ve beslenme al???kanlı?klar???n?n incelenmesinde önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Çocuklarda yeme davran???, psikometrik, uyarlama, yeme bozukluklar?, duygusal yeme, tokluk, g?da hevesi, Likert.

Yazarlar

Y?lmaz, R., Esmeray, H., Erkorkmaz, Ü.

Amaç

Çocuklarda Yeme Davran??? Anketinin temel amacı, 35 maddelik yapı?s?yla çocuklar?n yeme davran???larındaki bireysel farklılıklar? sistematik ve çok boyutlu bir ?ekilde ölçmektir.

Bu anketin Türkçe'ye uyarlanma çal???ması, Türk pop?lasyonunda kullan?lan, kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir yeme davran??? ölçüm aracı?n?n literatüre kazandırılması?n? hedeflemiştir. Bu sayede, çocuk beslenmesi, çocuk psikiyatrisi ve geli?im psikolojisi alanlarında çal???an ara?tırmacılar ve klinisyenler, çocuklar?n yeme al???kanlı?klar???n?n sa?lıklı mı yoksa riskli mi olduğunu belirleyebilmek için standart bir araca sahip olmu?lardır.

Yap?

Çocuklarda Yeme Davran??? Anketi, sekiz temel alt boyutu ölçerek yeme davran???n?n karma??k yapı?s?n? ele alır. Bu alt boyutlar, hem yeme?i te?vik eden (örneğin, g?da heveslisi, duygusal a???r? yeme) hem de yeme?i k?s?tlayan (örneğin, tokluk heveslisi, duygusal az yeme) davran???lar? içermektedir. Ölçek, çocuklar?n g?dalara kar?? gösterdikleri tepkilerin biyolojik, duygusal ve çevresel etkile?imlerini yansıtan geni? bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Ölçekteki maddeler, ebeveynlerin çocuklar?n?n günlük yaşamdaki yeme tepkilerini ne s?ıklıkla

gözlemlendi?ine odaklan?r. Bu yap?, yeme davran???n?n sadece kalori al?m? de?il, ayn? zamanda duygusal düzenleme ve çevresel ipuçlar?na verilen tepkilerle de ili?kili oldu?unu vurgular.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, bir uyarlama çal??mas?n?n do?as? gere?i, ÇYDA'n?n yap? geçerli?i ve kültürel geçerli?i incelenmi?tir. Yap? geçerli?i, ölçek maddelerinin kuramsal olarak belirlenen alt boyutlarla ne derece örtü?tü?ünü gösterir. Bu çal??ma, ölçe?in Türkçe kültürüne uygunlu?unu test etmi? ve orijinal 8 faktörlü yap?y? destekleyen bulgular sunmay? amaçlam??t?r. Bu tür çal??malarda genellikle do?rulay?c? Faktör Analizi kullan?larak ölçe?in iç yap?s?n?n sa?laml??? kan?tlan?r.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta spesifik güvenilirlik katsay?lar? (örne?in, Cronbach Alfa de?erleri) sunulmam??t?r. Ancak Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? göstermek için iç tutarlılık analizlerini (alt boyutlar?n ve toplam puan?n tutarlılı??) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?ini incelemi?tir. Güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar verdi?ini ve ölçtü?ü özelli?in kararlı oldu?unu göstermesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Çocuklarda Yeme Davran??? Anketinin Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in faktör yap?s?n? incelemi?tir. Çal??ma sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?na paralel olarak 8 alt boyuttan olu?tu?u do?rulanm??t?r. Bu 8 faktörlü yap?, 35 maddenin ilgili davran???sal alanlara ayrılmas?n? sa?lam??t?r. Bu faktörler, yeme davran???ndaki farklı e?ilimleri birbirinden ayırarak klinisyenlere ve ara?tırmacılara detaylı bir profil ç?karma imkanı tan?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü:

Uyarlama Çal??mas? (Adaptation)

Format:

35 maddelik, Ebeveyn Raporlu Anket

Derecelendirme:

5'li Likert Ölçe?i (1= asla - 5= her zaman)

Mevcut Diller:

Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu:

Çocuklar (Ebeveyn veya Birincil Bakıcılar tarafından doldurulur)

Ya? Grubu:

Çocukluk dönemi (Uyarlama çalışmasında kullanılan kesin ya? aral??? referans makalede detaylandırılmıtır.)

Popülasyon Detayları:

Ölçek, tipik olarak okul öncesi ve okul ça?ndaki çocukların yeme davranışları?nı de?erlendirmek için kullanılır. Uyarlama çalışması, Türk çocuk popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi:

Çapraz kültürel uyarlama ve Faktör Analizi yöntemleri kullanılarak ölçeğin yapısal geçerliliği sağlanmıştır. Anket, ebeveynlerin çocukların?n yemek yeme alışkanlıkları?nı ve tepkilerini gözlemleyerek yanıtlaması esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Çocuk beslenmesi, CEBQ, psikometrik test, tokluk heveslisi, gıdadan keyif alma, ölçek geliştirme, uyarlama.

Yazarlar**Sorumlu Yazar:**

Resul Yılmaz

Yazar ORCID Tanımlayıcısı:

Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri:

drresul@hotmail.com

Yayın Adresi:

Sorumlu yazarın akademik veya kurumsal adresi referans makalede bulunabilir.

Yazarın ve Ücretler ve Test Yeri

Kullanım Yazarları ve Ücretler:

Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanım genellikle kaynak gösterilerek serbesttir, ancak sorumlu yazar (Resul Yılmaz) ile e-posta yoluyla (drresul@hotmail.com) iletişime geçilmesi önerilir.

Testin Uyarlama Yeri:

2011

Ek Linkler:

Uyarlama çalışması tam metnine ulaşılabilir ek bir bağlantı bulunmaktadır:
goppediatri.atwebpages.com

The original PDF can be downloaded here: cocuklarda-yeme-davranisi-anketi-toad.pdf

Referanslar

Yılmaz, R., Esmeray, H. ve Erkorkmaz, Ü. (2011). Çocuklarda Yeme Davranış Anketinin Türkçe uyarlama çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 12, 287-294.

Çocuklarda Yeme Davranış Anketinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Gıda heveslisi (5 m): Çocuğum sürekli yemek ister.

Duygusal açlık yeme (4 m): Çocuğum endişeliyken, üzgün olduğunda çok yer.

Gıdadan keyif alma (5 m): Çocuğum yiyecekleri, yemeği sever.

İçme tutkusu (3 m): Çocuğum sürekli içecek bir şey ister.

Tokluk heveslisi (7 m): Çocuğum yeni yemekleri başlangıçta reddeder.

Yavaş yeme (4 m): Çocuğum yavaş yer.

Duygusal az yeme (4 m): Çocuğum kızginken, sinirliyken daha az yer.

Yemek seçiciliği (3 m): Çocuğum yeni yiyecekleri, yemekleri tatmaktan hoşlanmaz.